5.11.2025

TaV@eduskunta.fi

HE 145/2025 vp

HUS-yhtymän asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta sekä turvavarastolain muuttamisesta

HUS-yhtymä kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta sekä turvavarastolain muuttamisesta.

Tiivistelmä

Esitetyn sääntelyn tavoite on kannatettava, sillä se selkeyttää Huoltovarmuuskeskuksen asemaa viranomaisena. On kannatettavaa, että esitetyn sääntelyn mukaisesti jatkossa kaikki Huoltovarmuuskeskuksen tehtäväsäännökset olisivat laintasoisia. Samoin on kannatettavaa, että ministeriöiden sektorikohtaista ohjausroolia Huoltovarmuuskeskuksen ohjausmallissa vahvistetaan.

Toimeenpanossa tulee varmistaa, että huoltovarmuuden käsitteen ja varautumisen käsiteen tulkinnat sekä näihin liittyvät, lukuisiin eri säädöksiin perustuvat viranomaisten ohjaustehtävät ovat selkeitä. Pääsääntönä tulee olla, että ministeriöt ohjaavat varautumista, mukaan lukien huoltovarmuutta, omilla toimialoillaan. Sosiaali- ja terveydenhuollon huoltovarmuuden ohjaus tulee toteuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 50-51 § mukaisten valmiuden ja varautumisen rakenteiden ja menettelytapojen puitteissa.

Yksityiskohtaiset havainnot ja perustelut

Esityksessä jää osin epäselväksi mikä on ehdotetun lain suhde eduskunnan käsittelyssä olevaan hallitukseen esitykseen HE 86/2025 (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta, poikkeusoloihin varautuminen ja Puolustusvoimien kanssa tehtävä yhteistyö). Erityisesti tulisi täsmentää, mikä on hallituksen esityksessä 86/2025 ehdotetun 53 b § 1 momentin 4 kohdan tarkoittaman *lääkkeiden, hoitotarvikkeiden ja lääkinnällisten laitteiden riittävän materiaalisen varautumisen turvaamisen*

HUS Helsingin yliopistollinen sairaala
Konsernihallinto

PL 100
Stenbäckinkatu 9
00029 HUS

09 4711

etunimi.sukunimi@hus.fi
www.hus.fi
Y-tunnus 1567535-0

suhde ehdotetun huoltovarmuuslain 5 § 1 momentin 5 kohdan kanssa. Näiden lakien toimeenpanossa tulee erityisesti materiaalisen varautumisen osalta varmistaa, että hyvinvointialueille (ml. Helsingin kaupunki ja HUS-yhtymä) annettava ohjaus ja suunnitteluperusteet ovat yhteensovitettuja. Sosiaali- ja terveydenhuollon materiaalisen varautumisen ohjauksen vastuiden ja mekanismien tulee olla yksiselitteiset sosiaali- ja terveysministeriön, Huoltovarmuuskeskuksen ja Puolustusvoimien välillä.

Terveydenhuollon varmuusvarastoidun materiaalin osalta on lisäksi syytä korostaa niiden rajallista säilyvyysaikaa ja säilytysolosuhteisiin liittyviä vaatimuksia, ja näistä johtuvaa tarvetta järjestää asianmukainen kierto varastoiduille materiaaleille.

Tilannekuvan osalta esityksessä todetaan, että Huoltovarmuuskeskus jakaa tilannekuvaansa tietyille viranomaistoimijoille sekä huoltovarmuusorganisaation toimielimissä mukana oleville edustajille ja että ”*tarvittaessa viranomaisjakelua voitaisiin laajentaa kattamaan esimerkiksi sosiaali- ja terveysalojen valmiuskeskukset sekä pelastustoimen yhteistyöalueiden tilanne- ja johtokeskukset.*” Sosiaali- ja terveydenhuollon huoltovarmuutta koskeva yleistilannekuva tulisi lähtökohtaisesti jakaa sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksille näiden tilannekuvan kokoamista koskevan lakisääteisen tehtävän toteuttamiseksi (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2921, 51 § 2 momentin 2 kohta). Selvyyden vuoksi perusteluiden sanamuoto tulisi korjata muotoon *yhteistyöalueiden sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskukset*.

HUS-yhtymä

Matti Bergendahl
toimitusjohtaja

Veli-Matti Ulander
vt. turvallisuus- ja valmiusjohtaja